

Protocol hoog- en meerbegaafden

Waarom?

- Leerlingen die door hun hoog- of meerbegaafd¹ zijn behoefte hebben aan een andere onderwijsstructuur de mogelijkheden bieden om voor hen passend onderwijs te volgen.
- Vakdocenten en mentoren duidelijkheid geven over de mogelijkheden van een leerling op grond van het protocol.
- Duidelijke verwachtingen scheppen voor de docent / mentor, ouders en leerlingen zelf.
- Leerlingen meer inspraak geven in hun eigen leerproces.

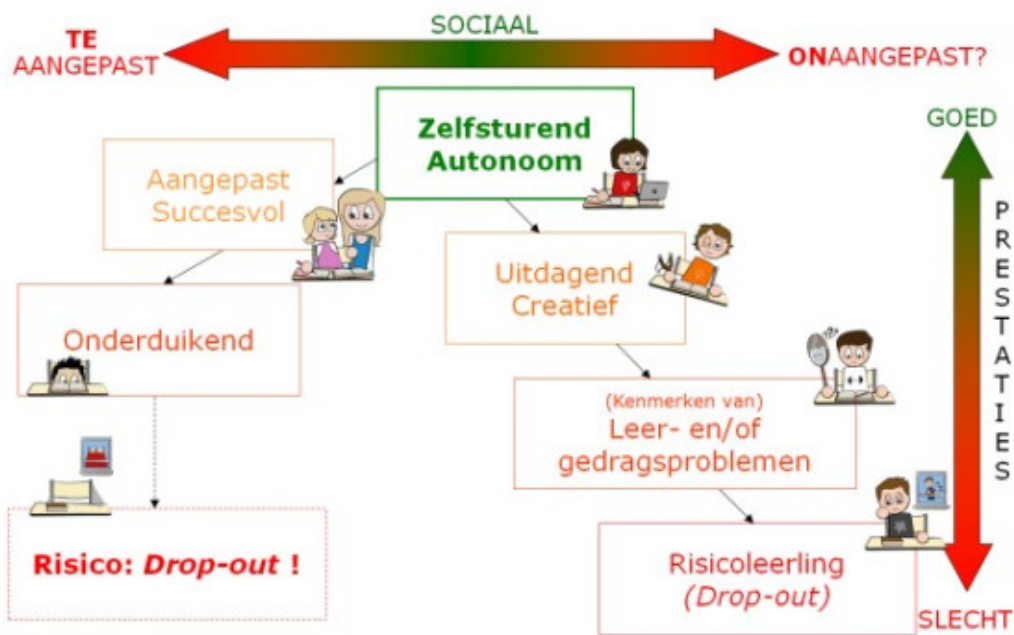
Voor wie?

Welke leerlingen in aanmerking komen voor het protocol halen we uit de warme overdracht of uit observaties van docenten en / of mentoren op school.

Volgens de wetenschappelijke literatuur is er nog geen duidelijke definitie te maken op basis waarvan leerlingen eenvoudigweg te screenen zijn. Volgens de indeling van Betts en Neihart, zijn er grofweg 6 types leerlingen te onderscheiden (zie afbeelding).

---

¹ Omwille van de leesbaarheid zal vanaf hier gesproken worden over hoogbegaafde leerlingen. Hier wordt te allen tijden 'hoog- of meerbegaafd' mee bedoeld.

Bronnen

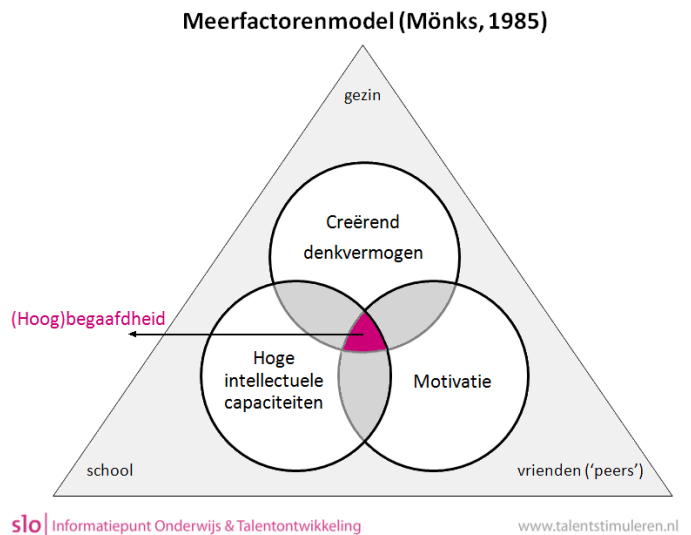
- George T. Betts and Maureen Neihart (1988). Profiles of the gifted and talented. *Gifted Child Quarterly*, 32(2), 248-253.
- George T. Betts and Maureen Neihart (2010). Revised profiles of the gifted and talented.

De leerlingen die we op school willen en kunnen ondersteunen zijn de leerlingen die qua prestaties lijken te gaan duiken en die te aangepast gedrag vertonen (onderduikend) of te onaangepast gedrag (leer- of gedragsproblemen). Als een leerling in de uitersten terecht komt, zou dat een contra-indicatie kunnen zijn voor begeleiding op school. Externe actie is dan een eerste vereiste.

Leerlingen die in aanmerking willen komen voor toelating tot het HB-protocol worden gescreend op basis van het model van Mönks (zie afbeelding op pagina 2):

- Volgens alle gangbare modellen is een bepaalde mate van begaafdheid/ intelligentie (intellectuele capaciteiten) één van de uitgangspunten. Een **recent intelligentie-onderzoek** is daarom een eerste vereiste. Het profiel dat daaruit komt moet blijken van een hoog functionerend systeem, waarin de classificatie 'zeer hoog' moet worden zijn toegekend bij (delen) van de indices.

- Uit **observaties** (van docenten) moet blijken dat de leerling een creërend denkvermogen aan de dag legt
- Een screeningslijst (bijvoorbeeld de SAQI) moet inzage bieden in de houding ten opzichte van (school)werk en uiting geven aan de mogelijke hobbels voor de leerling.
- De BRIEF wordt standaard afgenomen om helder te krijgen op welke vaardigheden een leerling extra ondersteuning moet hebben om tot volledig potentieel te komen.

Bovenstaande informatie wordt door de HB-coördinator en schoolpsycholoog beoordeeld en naar aanleiding van een (gestructureerd) gesprek met de leerling en (eventueel) ouders, wordt besproken welke onderdelen van het protocol helpend kunnen zijn voor de leerling.

Eisen voor de leerling

Leerlingen die gebruik willen maken van het protocol dienen zich aan de volgende eisen te houden:

- Nakomen van de in het protocol gemaakte afspraken.
- Voortgangsgesprekken met de HB-coördinator (3-4 gesprekken per jaar).
- Openheid van zaken m.b.t. testresultaten wanneer er sprake is van comorbiditeit.
- Inzet tonen op school/ gemotiveerd aan het werk zijn en aanspreekbaar zijn hierop.
- Bereidheid tot flexibel werken teneinde de gehele stof te kunnen volgen².
- Voldoen aan de overgangsnormen van de school

Afspraken

De volgende afspraken zouden in het protocol vastgelegd kunnen worden:

1. Leerling en / of ouders/verzorgers nemen contact op met de HB-coördinatoren om te overleggen over een mogelijke aanpassing van het programma i.v.m. hoogbegaafdheid.
2. Per leerling wordt gekeken naar de te maken afspraken, die kunnen omvatten, maar zich niet beperken tot:
  - a. Een vak versneld afronden / vervroegd examen doen.
  - b. Een vak op een hoger niveau afronden (alleen mogelijk voor leerlingen op de havo-afdeling).
  - c. Het mogen missen van lessen teneinde deze tijd in te vullen met verbreden, verdiepen of versnellen van de leerstof.
  - d. Het volgen van een aangepast (persoonlijk) PTD.

² Te denken valt aan het inhalen van gemiste lessen (bijvoorbeeld door het volgen van excellentieprogramma's) bij een andere klas of docent.

- e. Het volgen van een tutorproject
- f. Meedoen met de TOPtraining
- g. 6-8- regel³.
- h. Aanwezigheid bij het HB-uur voor het voeren van een voortgangsgesprek.
- i. Begeleidingsgesprekken als nodig.

N.B. Net als bij zorgleerlingen en leerlingen die vallen onder het topsport protocol, gelden niet alle afspraken voor alle leerlingen. Welke afspraken er voor de leerling gelden is afhankelijk van de situatie van de leerling, en wordt vastgesteld in overleg met de afdelingsleider en de HB-coördinator en eventueel de psycholoog of nav een diagnostisch verslag.

Rol van de HB-coördinator

- Het toekennen c.q. afwijzen van deelname aan het HB protocol.
- Na het toekennen heeft de HB-coördinator een intakegesprek met de leerling.
- Opstellen en vastleggen (in Som) van een HB-plan met daarin:
  - Bemiddeling tussen leerling, docenten / mentor, ouders/verzorgers, etc. over zaken die te maken hebben met de voortgang van de studie van de leerling.
  - Roosters / PTD aanpassen en / of verlof regelen.
  - Betrokken vakdocenten en mentoren informeren over gemaakte afspraken en voortgang.
  - Het houden van individuele voortgangsgesprekken met de HB leerlingen.
- Eventueel moment van doorverwijzen naar de intern begeleider voor extra ondersteuning.
- Prestaties van de leerlingen volgen en waar nodig adviseren.

Traject

Het traject ziet er als volgt uit:

1. Een (mentor van een) leerling die in aanmerking wil komen voor het protocol neemt contact op met de HB-coördinator. Of leerling wordt aangesproken n.a.v. screening in eerste klas.
2. De leerling vult een intakeformulier in. Daar waar informatie mist, wordt deze aangevuld (IQ-meting met wisc 5, SAQI, BRIEF, observaties van de docenten etc).
3. De HB-coördinator bepaalt in overleg met de mentor, afdelingsleider en de schoolpsycholoog of de leerling in aanmerking komt.
4. De HB-coördinator regelt een gesprek met leerling, ouders/verzorgers, mentor en de schoolpsycholoog om afspraken vast te leggen in een HB-plan. Hierbij kan, indien daar sprake van is, ook een externe begeleider van de leerling bij worden uitgenodigd.
5. Een verslag van het gesprek en/ of het HB-plan komt in SOM te staan.
6. De HB-coördinator is contactpersoon voor leerling, ouders/verzorgers, docenten en mentor waar het betrekking heeft op het plan.

---

³ De 6-8 regel houdt in dat leerlingen die onder de 6 staan extra oefening krijgen, terwijl leerlingen die boven de 8 staan bijvoorbeeld opdrachten mogen overslaan en / of meer uitdagende stof krijgen aangeboden. De precieze invulling van deze consequenties wordt in overleg met de docent bepaald.

7. Wanneer de leerling zich niet houdt aan de eisen van het HB-plan nemen de afdelingsleider en de HB-coördinator een besluit over het wel/niet behouden van de faciliteiten.
8. Iedere periode bepaalt de HB-coördinator in samenspraak met de mentor, afdelingsleider of de leerling onder het HB-protocol mag blijven werken.
9. Als het protocol geen soelaas biedt, wordt besproken met ouders en leerling dat de begeleiding kan worden voortgezet door het zorgteam op basis van een OPP in de extra ondersteuning.